

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 80/2015-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. februára 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného spoločnosťou [REDACTED], [REDACTED], konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 121/2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. januára 2015 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 121/2012.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ, v pôvodnom konaní v právnom postavení žalobcu, podal 19. decembra 2007 na vecne a miestne príslušnom súde Okresnom súde Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) žalobu o určenie neplatnosti časti poisťnej zmluvy a všeobecných poisťných podmienok. Ako ďalej sťažovateľ poznamenáva, „... Okresný súd Bratislava I rozsudkom zo dňa 26. marca 2009 č. k. 16 C 208/2007-79 žalobu sťažovateľa zamietol. Proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 26. marca 2009 č. k. 16 C 208/2007-79 podal žalobca odvolanie. Krajský súd v Bratislave potvrdil napadnutý rozsudok prvého stupňa rozsudkom zo dňa 28. októbra 2009 č. k. 4 Co 198/2009-115.

Sťažovateľ následne podal podnet na podanie mimoriadneho dovolania na Generálnu prokuratúru SR, následne dňa 15. októbra 2010 opakovaný podnet na podanie mimoriadneho dovolania na Generálnu prokuratúru SR a ďalší opakovaný podnet na podanie mimoriadneho dovolania na Generálnu prokuratúru SR, ktorému generálny prokurátor vyhovel a v súlade s ustanovením § 243e ods. 1 OSP dňa 22. decembra 2010 podal mimoriadne dovolanie rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 26. marca 2009 č. k. 16 C 208/2007-79 a rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 28. októbra 2009 č. k. 4 Co 198/2009-115.

V predmetnej veci zároveň Najvyšší súd SR uznesením zo dňa 15. februára 2012 č. k. 5 M Cdo 22/2010 zrušil rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 28. októbra 2009 č. k. 4 Co 198/2009 a vec mu vrátila na nové konanie.“

3. Podľa názoru sťažovateľa v predmetnej veci toho času koná krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 121/2012 s tým, že dosiaľ nebolo vo veci rozhodnuté. Sťažovateľ je toho názoru, že „... nečinnosťou porušovateľa... mu vznikla ujma spôsobená bezdôvodným predlžovaním stavu právnej neistoty, kedy všeobecné súdy nedokázali rozhodnúť sťažovateľovu vec v primeranej lehote.

S ohľadom na vyššie uvedené sa domnievame, že závažnosť vzniknutej ujmy a jej okolnosti sú veľmi významnej kvality a žiadame preto súd, aby prihliadol k tejto skutočnosti. Vychádzajúc z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva žiadame, aby Ústavný súd Slovenskej republiky priznal sťažovateľovi finančné zadosťučinenie za spôsobenú ujmu vo výške 5.000,- EUR (slovom: päťtisíc eur).“.

4. V závere sťažnosti sťažovateľ upriamuje pozornosť na vyjadrenie podpredsedníčky krajského súdu JUDr. Praženkovej, ktorá „... v odpovedi na sťažnosť... na porušovanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, adresovanej predsedovi Krajského súdu v Bratislave, konštatovala, že táto je dôvodná“.

5. Sťažovateľ preto s poukazom na skutkové okolnosti prípadu, ako aj na ustálenú rozhodovaciu prax ústavného súdu navrhuje, aby ústavný súd rozhodol o jeho sťažnosti takto:

„1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo postupom Krajského súdu v Bratislave porušené.

2. Krajskému súdu v Bratislave prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 121/2012 konal bez zbytočných prieťahov.

3. Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 5.000,- EUR (slovom: päťtisíc eur), ktoré mu je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť na účet [REDAKOVANÉ] do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia (2 právne úkony v zmysle § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 Vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov spolu s DPH) sťažovateľovi [REDACTED] v sume 355,73 EUR (slovom: tristopäťdesiatpäť eur a sedemdesiattri centov) na účet [REDACTED] [REDACTED] do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011).

9. Predmetom konania ústavného súdu bolo teda preskúmanie, či postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 121/2012 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

10. Ústavný súd v súlade so svojou judikatúrou (II. ÚS 32/00, I. ÚS 29/02, IV. ÚS 61/03, II. ÚS 298/06, II. ÚS 250/09) poskytuje ochranu základnému právu na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy len vtedy, ak bola sťažnosť na ústavnom súde uplatnená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného práva došlo alebo porušenie v tom čase ešte trvalo.

11. Zjavne neopodstatneným návrhom je návrh, ktorým sa namieta taký postup orgánu verejnej moci, ktorým nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval označené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (napr. II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 288/05, II. ÚS 298/06).

12. Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

13. Preto ak je zrejmé, že v čase, keď bola sťažnosť ústavnému súdu doručená, už k prieťahom v konaní označeným porušovateľom nemôže dochádzať, je daný dôvod na odmietnutie takejto sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

14. Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už označený všeobecný súd meritórne rozhodol pred podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (II. ÚS 184/06), a preto už k namietanému porušovaniu práva nečinnosťou tohto orgánu nemôže dochádzať (m. m. II. ÚS 387/06).

15. Sťažovateľ v sťažnosti doručenej ústavnému súdu 20. januára 2015 (bod 1) uvádza, že „... v predmetnej veci aktuálne koná Krajský súd v Bratislave pod sp. zn. 4 Co 121/2012“. Z citovanej časti sťažnosti, ako i z jej petitu (bod 5) vyplýva, že sťažovateľ žiada ústavný súd o preskúmanie (iba) postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 121/2012.

16. Podľa zistení ústavného súdu konanie vedené krajským súdom pod sp. zn. 4 Co 121/2012 skončilo vydaním rozhodnutia sp. zn. 4 Co 121/2012 z 29. októbra 2014, ktorým odvolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie okresného súdu č. k. 16 C 208/2007-79 z 26. marca 2009 a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Navyše, súdny spis sa od 11. decembra 2014 na krajskom súde už nenachádza.

17. S ohľadom na uvedené (bod 16) považuje ústavný súd za preukázané, že konanie vedené na krajskom súde pod sp. zn. 4 Co 121/2012 skončilo (pred podaním sťažnosti ústavnému súdu) vydaním rozhodnutia sp. zn. 4 Co 121/2012 z 29. októbra 2014.

18. Podľa citovanej judikatúry ústavného súdu sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie tohto základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade krajským súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k porušovaniu označeného základného práva postupom krajského súdu v namietaných konaniach, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

19. Keďže v čase podania sťažnosti už krajský súd nedisponoval právomocou vo veci konať (v dôsledku skončenia konania sp. zn. 4 Co 121/2012), a teda nijakým spôsobom už nemohol ústavne relevantným spôsobom ovplyvňovať plynulosť priebehu namietaného konania vo veci samej, respektíve ani v ňom spôsobovať prieťahy, k porušovaniu práva nečinnosťou tohto orgánu dôjsť nemohlo.

20. Krajský súd teda v danej etape konania už nemôže ovplyvniť jeho priebeh a ani porušiť základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Vydaním rozhodnutia vykonal krajský súd všetky relevantné úkony smerujúce k nastoleniu právnej istoty sťažovateľa a svoju úlohu v tomto smere splnil.

21. Možnosť domáhať sa ochrany v petite označených práv zaručených ústavou, listinou a dohovorom podaním sťažnosti ústavnému súdu bola vo vzťahu k postupu krajského súdu pre sťažovateľa časovo ohraničená obdobím, počas ktorého prebiehalo v jej veci druhostupňové konanie.

22. V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je považovaná sťažnosť za zjavne neopodstatnenú vtedy, ak preskúmanie namietaného postupu, resp. rozhodnutia orgánu verejnej moci v rámci predbežného prerokovania vôbec nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, reálnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, II. ÚS 104/04).

23. Ústavný súd v neposlednom rade dodáva, že v okolnostiach posudzovanej veci sťažnosť na prieťahy v konaní krajského súdu (bod 4), ktorú sťažovateľ doručil porušovateľovi 6. mája 2014, splnila zákonom sledovaný účel. Z odpovede podpredsedníčky krajského súdu z 30. mája 2014 *inter alia* vyplynulo, že vec „*bude prevedená do režimu sledovania veci predsedom krajského súdu za účelom zabránenia vzniku ďalších prieťahov v konaní*“, pričom ako predpoklad rozhodnutia stanovila lehotu do októbra 2014 (pozri bod 16).

24. Na tomto základe ústavný súd sťažnosť sťažovateľa po predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú. Po odmietnutí sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

25. V závere ústavný súd poznamenáva, že v zmysle ustanovenia § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde sa k návrhu na začatie konania musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie sťažovateľa advokátom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom. Ústavný súd v zhode so svojou skoršou judikatúrou považuje za potrebné zdôrazniť, že zmyslom inštitútu splnomocnenia je, že sa udeľuje inej osobe v rozsahu vymedzenom splnomocniteľom, pričom splnomocniteľ uvedeným úkonom dáva tretím osobám najavo, v akom rozsahu ho splnomocnená osoba zastupuje.

V naznačenom rozsahu splnomocnenie doručené sťažovateľom spolu s ústavnou sťažnosťou vykazovalo vadu neurčitosti, pretože v ňom nebolo vymedzené, akej veci sa (v konaní pred ústavným súdom) týka.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. februára 2015